

‘እጅግ በጣም አስቸኳይ ፍላጎት’፡ ረሃብ ትግራይን እያስጨነቀ ነው

በካራ እና ተፅዕኖ በ Horn Anarchists ተተረጎመ
ናዩርቢ፣ ኬንያ

እጅግ ከደከሙ ስደተኞች፣ በአጩ ወቅት አፋፍ ላይ እስከ ተቃጠሉ ሰብሎች ድረስ ረሃብ በኢትዮጵያ ትግራይ ክልል ውስጥ ከሁለት ወር በላይ ከዘለቀው ጦርነት በህይወት መትረፍ ለቻሉት ትልቅ ስጋት ጋርጠባቸዋል።

ሰብአዊ እርዳታን ለማዳረስ የኢትዮጵያ መንግሥትን ተማፅነው ከገቡት የመጀመሪያ ግብረ ሰናይ ሠራተኞች ከወንዞች ውሃ እየጠጡ ስለተዳከሙ እና በተቅማጥ እየሞቱ ስላሉ ሕፃናት ይገልጻሉ። ሰቆች ከሳምንታት በፊት ተዘርፈው አልቀዋል። አንድ የአካባቢው ባለሥልጣን ታህሳስ 23 ቀን በተደረገ የመንግሥት እና የእርዳታ ሠራተኞች ስብሰባ ላይ እንደተናገሩት የተራቡ ሰዎች “እንዲት ብስኩት” ጠይቀዋል። ከ 4.5 ሚሊዮን በላይ ሰዎች ፣ የክልሉ ጠቅላላው ህዝብ ቁጥር ለማለት በሚያስችል ሁኔታ አስቸኳይ የምግብ እርዳታ ይስፈልጋቸዋል ሲሉ የስብሰባው ተሳታፊዎች ተናግረዋል። አንድ የትግራይ አስተዳዳሪ ታህሳስ 30 ቀን ባደረጉት ስብሰባ ላይ ያለ እርዳታው ባፋጣኝ ካልደረሰ “በመቶ ሺዎች የሚቆጠሩ ሰዎች በረሃብ ሊሞቱ ይችላሉ” ሲሉ አስጠንቅቀው ነበር እሶቪዬትድ ፕሬስ ያገኛቸው ቃለ ጉባኤዎች ከፍተኛ ቁጥር ያላቸው ሰዎች በረሃብ መሞት እንደጀመሩ ያመለክታል።

የዶክተርስ ዊዝ አውት ቦርደርስ (ድንበር የለሽ ሐኪሞች) ድንገተኛ ክፍል ሃላፊ የሆኑት ማሪ ካርመን ቪናልስ “እጅግ በጣም አስቸኳይ ፍላጎት አለ – ሰብአዊ እርዳታን ለማፋጠን በእንግሊዝኛ ምን ተጨማሪ ቃላትን መጠቀም እንዳለብኝ አላውቅም – እኛ አሁን በምንናገርበት ጊዜ በየቀኑ ህዝቡ እየሞተ ነው።” ሲሉ ለአሶቪዬትድ ፕሬስ ገልፀዋል

ነገር ግን የጦርነቱ መቀጠል ፣ የአንዳንድ ባለሥልጣናት ተቃውሞ እና የደረሰው ከፍተኛ ጥፋት የምግብ አቅርቦት ጥረቱ በሚፈለገው ልክ እንዳይሆን እንቅፋት ሆነዋል። ለ 4.5 ሚሊዮን ሰዎች 15 ኪሎግራም ራሽን ለመላክ ከ 2,000 በላይ የጭነት መኪኖች እንደሚያስፈልጉ የስብሰባው ቃለ ጉባኤ ያሳያል።

እ.አ.አ. በ 1980 ዎቹ በኢትዮጵያ ተከስቶ የነበረው ረሃብ ምስሎች ዓለም አቀፋዊ ጩኸት ካስከተሉ እስርት ዓመታት በኋላ ኢትዮጵያ በዓለም በፍጥነት እያደገ ካሉ ኢኮኖሚዎች ውስጥ አንዷ ሆናለች። ድርቅ ፣ ግጭቶች እና የመንግስት ሁኔታዎችን መካድ ትግራይ ላስተናገደችው እና 1 ሚሊዮን የሚገመት ሰዎችን ገድሏል ለሚባለው ረሃብ አስተዋጽኦ አድርጓል ።

ጠቅላይ ሚኒስትር ፀብይ አህመድ (እ.አ.አ.) በህዳር ወር በጦር ኃይላቸው እና የትግራይ ክልል መንግስት መካከል ጦርነትን መጀመሩን ባወጁ ጊዜ 5 ሚሊዮን ያህል የህዝብ ብዛት ያለው የትግራይ ክልል በአንበጣ ወረርሽኝ በመጠቃቱ የምግብ ዋስትና ችግር አጋጥሞት ነበር። የትግራይ መሪዎች ለሦስት እስርት ዓመታት ያህል ኢትዮጵያን ተቆጣጥረው የነበረ ቢሆንም አቢይ አህመድ ስልጣን ከተቆናጠጠ እና በ 2019 የኖቤል የሰላም ሽልማት ያስገኙለትን ማሻሻያዎችን ካስጀመረ በኋላ ተገለው ቆይተዋል።

በጦርነቱ በሺዎች የሚቆጠሩ ሰዎች ተገድለዋል። ከሃምሳ ሺህ በላይ የሚሆኑት ወደ ሱዳን የተሰደዱ ሲሆን አንድ ዶክተር አዲስ መጫ ስደተኞች ላይ የረሃብ ምልክቶች በብዛት እንደሚታዩ ተናግረዋል። ሌሎች አሁንም በረሃ ውስጥ ተሸሽገዋል። በቅርቡ ከትግራይ የወጣች አንዲት ሴት ከብቶች ፣ ፍየሎች እና ማጨድ የቻሉትን እህል ይዘው ከመጡ ሰዎች ጋር በዋሻ ውስጥ እንደቆዩ ገልጻለች ።

የአዲግራት ካቶሊካዊት ቤተክርስቲያን ጳጳስ በላኩት ደብዳቤ “በጦርነቱ መዘዝ እና በምግብ እጦት ሰዎች ሲሞቱ መስማት የየዕለት እውነታ ነው” ሲሉ ገልፀዋል።

የተመጣጠነ ምግብ እጥረትን በማከም ረገድ ወሳኝ የሆኑ ሆስፒታሎችና ሌሎችም ጤና ጣቢያዎች ወድመዋል ። በገቢያዎች ውስጥ ምግብ “አይገኝም ወይም እጅግ ውስን ነው” ሲል የተባበሩት መንግስታት ድርጅት ገልፀዋል።

ምንም እንኳን የኢትዮጵያ ጠቅላይ ሚኒስትር ኅዳር ላይ ሰራዊታቸው ድል መቀናጅቱን ቢያበስሩም ወታደራዊ እና ሌሎች አጋዥ ተሞላታቸው ለቀድሞው የክልሉ ባለስልጣናት መራራ ጠላት ከሆኑት የጎረቤት ኤርትራ ወታደሮች ጋር አሁንም ንቁ ሆነው በትግራይ ውስጥ ይገኛሉ ።

ፍርሃት ብዙ ሰዎች ወደ ውጭ እንዳይወጡ አድርጓቸዋል። ሌሎች ደግሞ ይሸሻሉ። የትግራይ አዲስ ባለሥልጣናት ከ 2 ሚሊዮን በላይ ሰዎች መፈናቀላቸውን ተናግረዋል ፤ የአሜሪካ መንግሥት የሰብዓዊ ዕርዳታ ቢሮ ይህንን ቁጥር “አስደንጋጭ” ብሎታል። የተባበሩት መንግስታት እርዳታ የደረሰላቸው ሰዎች ቁጥር “እጅግ ዝቅተኛ” ነው ብሏል።

የኢትዮጵያ መንግስት ከፍተኛ ባለስልጣን የሆኑት ሬድዋን ሁሴን በትግራይ ያሉ ባልደረቦቻቸው ስለስተላለፉት የረሀብ ማስጠንቀቂያ አስተያየት እንዲሰጡ ለቀረበላቸው ጥያቄ ምላሽ አልሰጡም ።

በኢርትራ አቅራቢያ፣ በሰሜን ሸሬ አካባቢ እጅግ የከፋው ጦርነት የተካሄደበት ቦታ ሲሆን በአካባቢው እጃቸው ከተለካ ሕፃናት ውስጥ እስከ 10% የሚሆኑት ለከባድ አጣጣሪ የተመጣጠነ ምግብ እጥረት መመርመሪያ መስፈርት ያሟሉ ሲሆን በርካታ ሕፃናትም ተጠቂ መሆናቸውን የተባበሩት መንግስታት ምንጭ እስታውቋል። በርካታ የሰብዓዊ እርዳታ ሠራተኞች ላይ የተጋረጠውን የተደራሽነት አደጋ በመግልጫ መረጃ ሰጪው ማንነታቸው እንዳይገለጥ ጠይቀዋል።

በሸሬ ከተማ አቅራቢያ ባለፉት ዓመታት ከኢርትራ የተሰደዱ ወደ 100,000 የሚጠጉ ስደተኞችን የሚይዙ ካምፖች ይገኛሉ። የተባበሩት መንግስታት የስደተኞች ከፍተኛ ኮሚሽነር ፊሊፓ ግራንዲ ሀሙስ እንዳሉት “ወደ ከተማ የገቡት ሰዎች ተዳክመዋል ማቅረብ ያልተቻለ እርዳታ በመለመን ላይ ናቸው” ብለዋል።

ምግብ ዓላማ ሆኖ ቆይቷል። በዩናይትድ ኪንግደም የተቋቋመ የጥናት ቡድን የሸሬ አካባቢን የሳተላይት ምስሎችን በመተንተን በተባበሩት መንግስታት የስደተኞች መጠለያ ግቢ ውስጥ ያሉ ሁለት የዓለም ምግብ ፕሮግራም የመጋዘን ሕንፃዎች ተለይተው “ተደምስሰዋል”። የዲኤክስ ኦፕን ኔትወርክ በማን እንደተደመሰሱ መለየት ባይችልም ቅዳሜ አዲስ ጥቃት መመዝገቡን ዘግቧል ።

የግንኙነት መስመሮች ደካማ በመሆናቸው እና ጋዜጠኞች ከአካባቢው እንዲዘግቡ ስላልተፈቀደላቸው በትግራይ ውስጥ የሚፈጠሩ ክስተቶችን ማረጋገጥ እና ማስረጃ ማሰባሰብ እጅግ ፈታኝ ነው።

በአዲግራት ፣ በአድዋ እና በአክሱም ከተሞች “በደረሰንባቸው ቦታዎች ሲቪሎች ላይ የሚደርሰው ጉዳት እጅግ በጣም ከፍተኛ ነው” ሲሉ የድንበር የለሽ ሐኪሞች የድንገተኛ ክፍል ባለስልጣን ቪናሌስ ገልፀዋል። ውጊያን እና የጤና አገልግሎት እጥረቱንም ጠቅሰዋል። ረሃቡ “በጣም አሳሳቢ ነው” የውሃ እጥረትም ከፍተኛ ነው። ከ 140,000 በላይ ነዋሪ ያላት አዲግራት ከተማ ውስጥ ከ 21 የውሃ ጉድጓዶች መካከል አሁን የሚሰሩት ሁለቱ ብቻ በመሆናቸው ሰዎች ከወንዝ ውሃ እንዲጠጡ ተገደዋል። የንፅህና ጉድለትም በሽታን ይስከትላል። ቪናሌስ “ከከተማው 10 ኪ.ሜ ያህል(6 ማይል) ርቆ ለወጣ የአደጋው ሙሉ ገፅታ ይታያል” ሲሉ ተናግረዋል።

ያለ ምግብ የሰብአዊ እርዳታ ሠራተኞች የችግሩን መጠን ለመለካት ይቸገራሉ። በኢትዮጵያ የ “Action Against Hunger” ዳይሬክተር የሆኑት ፓናስ ናቭሮዚዲስ “ከዋና አውራ ጎዳናዎች መንዝ ባለመቻሉ አሁንም ልናገኛቸው ያልቻልናቸው ሰዎች ሁኔታ እንዴት የከፋ ሊሆን እንደሚችል ጥያቄ ያስነሳል” ብለዋል።

ከግጭቱ በፊት የኢትዮጵያ ብሄራዊ አደጋ አስተዳደር አካል እንዳንድ የትግራይ ወረዳዎችን የምግብ ዋስትና እጥረት በመኖሩ ለእርዳታ ቅድሚያ ሰጥቷቸው ነበር ። ናቭሮዚዲስ እንዳሉት እንዳንዶቹ ቀድሞውኑ ከፍተኛ የሆነ የተመጣጠነ ምግብ እጥረት የነበረባቸው ከሆነ ቀውሱ ከጀመረ ሁለት ወር ተኩል በኋላ በሺዎች የሚቆጠሩ ሕፃናት እና እናቶች አፋጣኝ እርዳታ እንደሚፈልጉ መገመት አያዳግትም ብለዋል።

በአሜሪካ በገንዘብ የሚደገፈው እና የሚተዳደረው የረሃብ ቅድመ ማስጠንቀቂያ ሲስተም ስኔትወርክ እንዳለው በማዕከላዊ እና ምስራቃዊ ትግራይ ክፍሎች ከርሀብ በታች በሆነ የአስቸኳይ ጊዜ ምዕራፍ 4 ውስጥ እንደሚገኙ ግምት አለ። የሚቀጥሉት ወራቶች በጣም ወሳኝ ናቸው ሲሉ በኢትዮጵያ የከቶሊክ የእርዳታ አገልግሎቶች ተወካይ ጆን ሹምላንስኪ ተናግረዋል። ቡድናቸው እስካሁን ድረስ ለ 70 ሺህ ይህል የትግራይ ሰዎች የሰበት ወር የምግብ አቅርቦት መስጠቱን ተናግረዋል ።

ተዋጊዎች ረሃብን እንደ መሣሪያ ይጠቀማሉ ወይ ለሚለው ለእርዳታ ሰጪ ሰራተኞች በጣም አሳሳቢ ለሆነው ጥያቄ ሹምላንስኪ በኢትዮጵያ የመከላከያ ኃይል እና ፖሊስ ውድቅ ያደረጉት ሲሆን ሌሎች ጋር ያለውን እንደማያውቁ ተናግረዋል። “እነሱም በቂ ምግብ የላቸውም ብዬ አስባለሁ” ብለዋል።

